Maria Izabella Lehtsaar

Portfoolio
2020
Eesti Kunstiakadeemia
Vabade kunstide teaduskond
Graafika õppetool

EKA

Maria Izabella Lehtsaar

maria.lehtsaar@artun.ee
Sündinud 1998 Viljandis
Elab, õpib Tallinnas

Haridus
2017–2020 Eesti Kunstiakadeemia, graafika BA
2013–2017 Rakvere Eragümnaasium, disain
2005–2013 Viljandi Paalalinna Kool

Ühisnäitused
2020 Sarnasus kontakti kaudu. Graafika grammatika. EKA galerii (kuraatorid Liina Siib ja Maria Erikson)
2020 Sarnasus kontakti kaudu. Graafika grammatika. Tartu Kunstimaja (kuraatorid Liina Siib ja Maria Erikson)
2020 See pole labürint. EKA väligalerii (juhendaja Liina Siib)
2019 Pehmed narratiivid. Kraam *projektiruum* (juhendaja Lilli-Krõõt Repnau)
2019 Zero Waste. EKA raamatukogu (juhendajad Eve Kask ja Lennart Mänd)
2019 Zero Waste. Bower Ashton raamatukogu, UWE, Bristol, UK (juhendajad Eve Kask ja Lennart Mänd)
2019 Hindamismaraton BKU17GR. EKA galerii (juhendajad Denes Farkas ja Maria Erikson)
2019 Hindamismaraton BKU17 kontseptuaalne joonistamine 2. EKA galerii (juhendaja Tõnis Saadoja)
2019 Hindamismaraton BKU17GR. EKA galerii (juhendajad Liina Siib, Viktor Gurov, Eve Kask ja Lennart Mänd)
2018 Ei saa mitte vaiki olla. Rakvere galerii
2018 A different look. Salduse kunstikool, Läti
2018 Meie, virulased! Rakvere galerii
2017 7 värvi. Rakvere galerii
2017 Saagu valgus. Rakvere galerii

Performance'id
2020 Minevik, nagu mina seda mäletan. Etenduskunsti lühivormide festival *Made In Estonia Maraton* 2020 Kanuti Gildi SAAL (osatäitja Riin Maide *performance*'is)
2019 Minevik, nagu mina seda mäletan. Kraam *artist-run space* (osatäitja Riin Maide *performance*'is)
2019 Oboo. jalutuskäik Kalamajas (koos BKU17GR)
2018 Rannailm. Võru (koos Liis-Marleen Verilaskjaga)
2018 Eksperimentaalne *performance* Võru tänaval magamisest. Võru (Koos Liis Tederega)

Muu
2019 Filmi „Augusta ehk paradiisi poliitika" režissöör Liina Siibi assistent
2019 Subdoope „POSTMODERNISTIC" albumikujundus

Minu loomingu põhiteemad on vaimne tervis ja seksuaalsus. Pean nende teemade laiemat käsitlemist ühiskonnas vajalikuks, sest soovin vähendada väärarvamusi ja inimeste isoleerimist nende erinevuste tõttu.

Töötan läbi isiklikke kogemusi ja probleeme. Pelgalt enda väljaelamiseks kirjutatud tekstidest jääb mõnikord väheks, nii saavad neist mu teoste alguspunktid. Lisainspiratsiooni leian muusikast, filmidest ja kirjandusest. On hea tunne, kui leian teistegi teoseid samadel teemadel, kuna see tuletab meelde, et ma pole üksinda. Seetõttu on minu jaoks oluline ka oma loominguga kõnetada inimesi, kes võiksid neist tuge saada.

Meelsasti vormistan oma ideid traditsioonilistes graafikatehnikates, kollaažidena ja kunstnikuraamatu või *zine*'i vormis. Minu töödes on värvil oluline roll, see on minu jaoks põhiline emotsioonide ja tunnete väljendamise vahend. Seostan värve tugevalt ka muusikaga. Leian kollaaže tehes tihti inspiratsiooni just lauludest ja väljendan neis edasi antud emotsioone erinevate värvikombinatsioonidega Näiteks *zine* „Sountrack K-le" on kogum kaheteistkümnest kollaažist, mille tegin samanimelise *playlist*'i põhjal. See on väga värvirohke ning iga töö väljendab erinevat teemat ja emotsiooni.

Sa tõid mus kuradi välja (kirjad iseendale)

2020
Digitrükk, värvitud penoplast
Fotode mõõdud 34,5×51,5 cm
Kahepoolne postkaardi voldik 80×15 cm
Skulptuur 176×56×49 cm
Juhendaja Eve Kask

Kirjutan tihti emotsioonidest ja mõtetest, et neid enda sisemaailmast välja saada. Nende mõtete raskus rusub mind, tunnen, kuidas mu keha ja vaim on teineteisest lahus. Kehast on saanud töövahend, masin. Vaim on juht, kes tahab liiga palju korraga ja koormab keha üle. Enesehool pole kerge. Protsessis tekib tagasilangusi ning seisakuid, vahel on tunne, nagu kõik läheks hullemaks.

Otsus kirjad loetamatuks muuta, kuid pealkirjad jätta tuli sellest, et isegi mul endal on neid kirju raske lugeda, kuid soovisin jätta mingid vihjed kirjade sisust. Vormistasin kirjad postkaartidena, kuna nad on nagu hägusad mälestused kirjadest, mille olemasolu ma mäletan, aga mille sisu hakkab ununema.

Fotoseeria koosneb kaheksast fotost, millel on kujutatud abstraktselt laotud trükitüüpe. Valguslaua peal mikroobjektiiviga pildistades said trükitüüpidest kauged, brutalistliku arhitektuuri taolised vormid, mis seisavad keset suurt valget tühjust. Protsess mõjub mulle nagu enesetsensuur – et käsilaos teksti laduda, tuleb korrektuuri hoolega jälgida. Hea tulemuse saavutamiseks on vaja keskenduda, muud mõtted segavad teksti ladumist, muidu lipsab trükiveakurat sisse. Brutalismi õitseaeg langeb aega, kus inimene oli mutter suures süsteemis ning pideva tsensuuri all. Väike inimene sulandus halli massi, käitus nii, nagu käituma pidi, tsenseeris ka iseoma mõtteid. Tänapäeval on enesetsensuuri mõiste pigem kartus või soovimatus kellegi tundeid riivata.

Skulptuur M-tähte kujutavast trükitüübist kehastab endas nii raskust kui ka kehalisust. Skulptuuri valmimisel tundsin, kuidas see seob töö tervikuks – nagu suur esitäht kirja alguses. Selleks, et teha enda pikkune (176 cm) trükitüüp, pidin tavalise trükitüübi mõõte 70 korda suurendama.

Sa tõid mus kuradi välja (kirjad iseendale). Vaade installatsioonile. 2020

Sa tõid mus kuradi välja (kirjad iseendale). Vaade installatsioonile. 2020

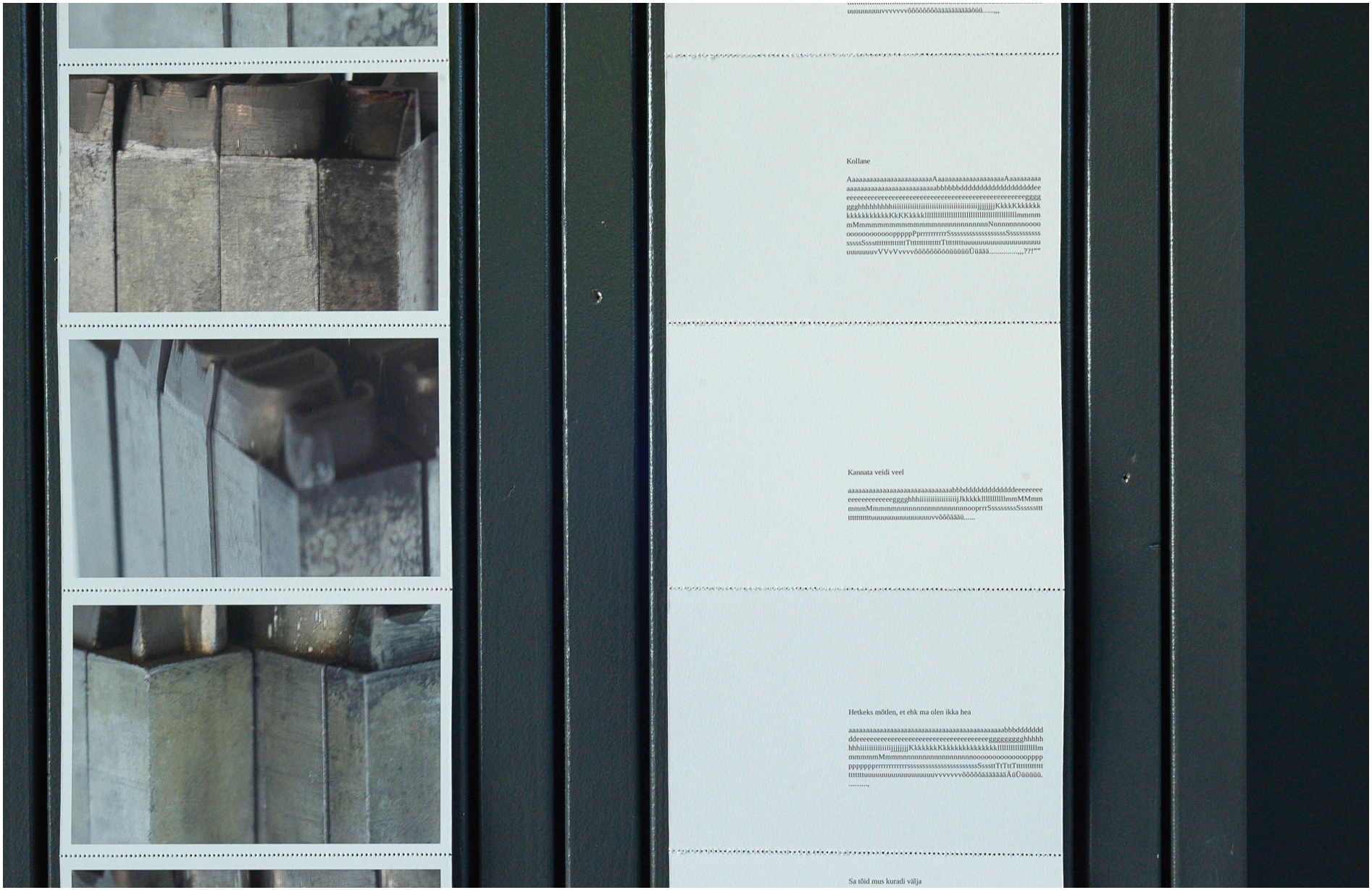

Sa tõid mus kuradi välja (kirjad iseendale). Lähivõte postkaartidest. 2020

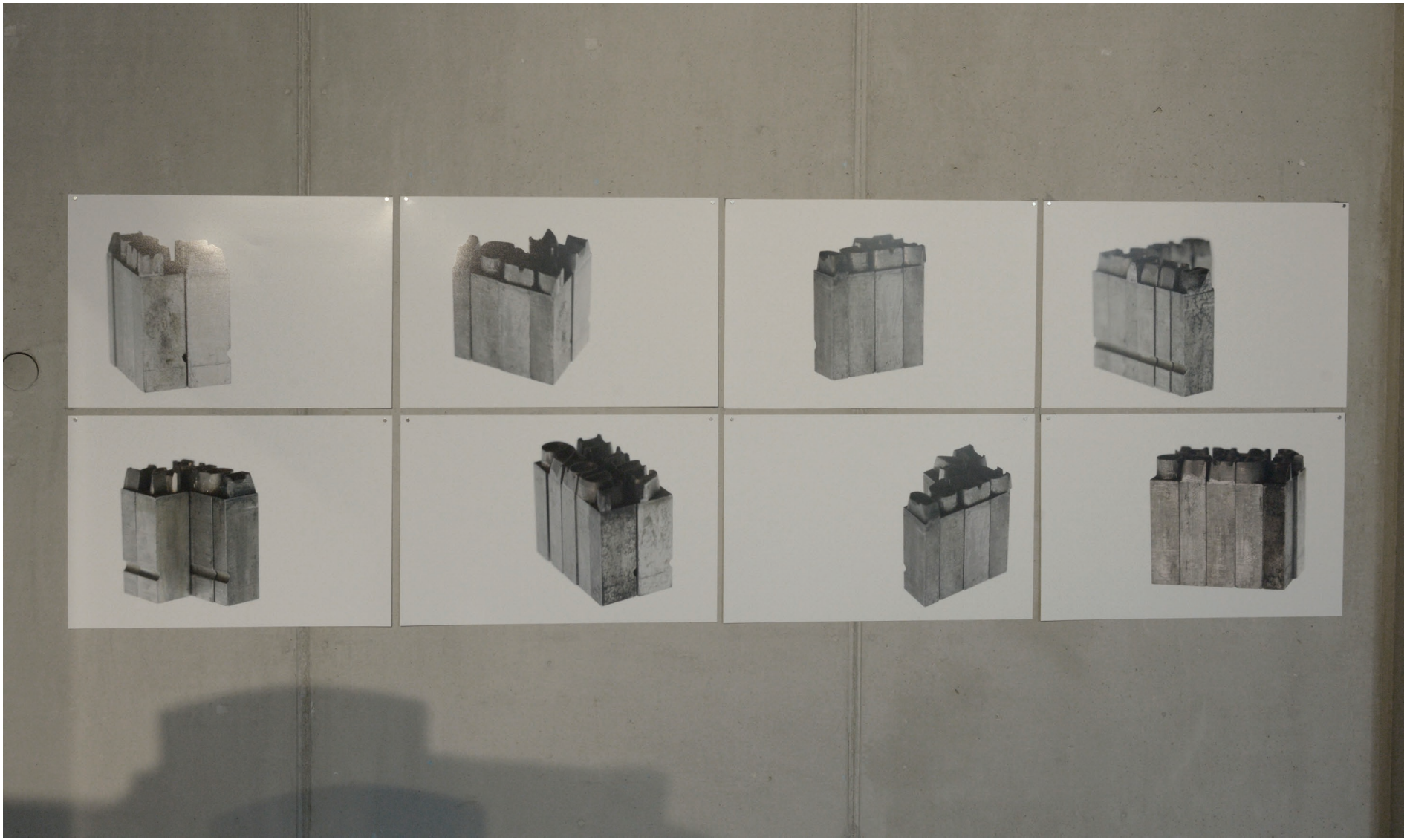

Sa tõid mus kuradi välja (kirjad iseendale). Fotoseeria. 2020

Sa tõid mus kuradi välja (kirjad iseendale). Skulptuur. 2020

Episode 1.1

2019
Esemetrükk, *readymade*
Installatsioon 150×150 cm
Arhiiv 31,5×23,5cm/ kunstnikuraamat 26×11,5×1,5 cm
Juhendaja Dénes Farkas

Projekt koosneb kahekümne seitsmest trükitud antidepressandi karbist, arhiivist ning kunstnikuraamatust.

„Episode 1.1” eesmärk on esile tõsta ravimitarbija ning tema lähedaste arusaamasid ravimi mõjust, olulisusest ja tõsidusest.
Ravimikarbid ning arhiiv visualiseerivad ravimi tarbija reaalsust. Tegu on päris antidepressandi karpidega, mille sisse on tabletilehtedega trükitud jäljend. Arhiiv koosneb kõrvalmõjude ja toimeainete loeteludest ning ühekaupa välja kirjutatud tablettide loetelust.

Kunstnikuraamatuks on kokku köidetud trükkimisest järele jäänud vahelehed, millele jäi tabletilehe jäljend. Raamat näeb lõpetamata välja: lehed pole kaanega sama mõõtu lõigatud, köide on näha ning kaaned on katmata. Soovisin, et see kujutaks visuaalselt, kuidas ma tajun vaimse tervise teemadest kaugeid inimesi ning nende arvamust antidepressantidest ja depressiooni stigmast.

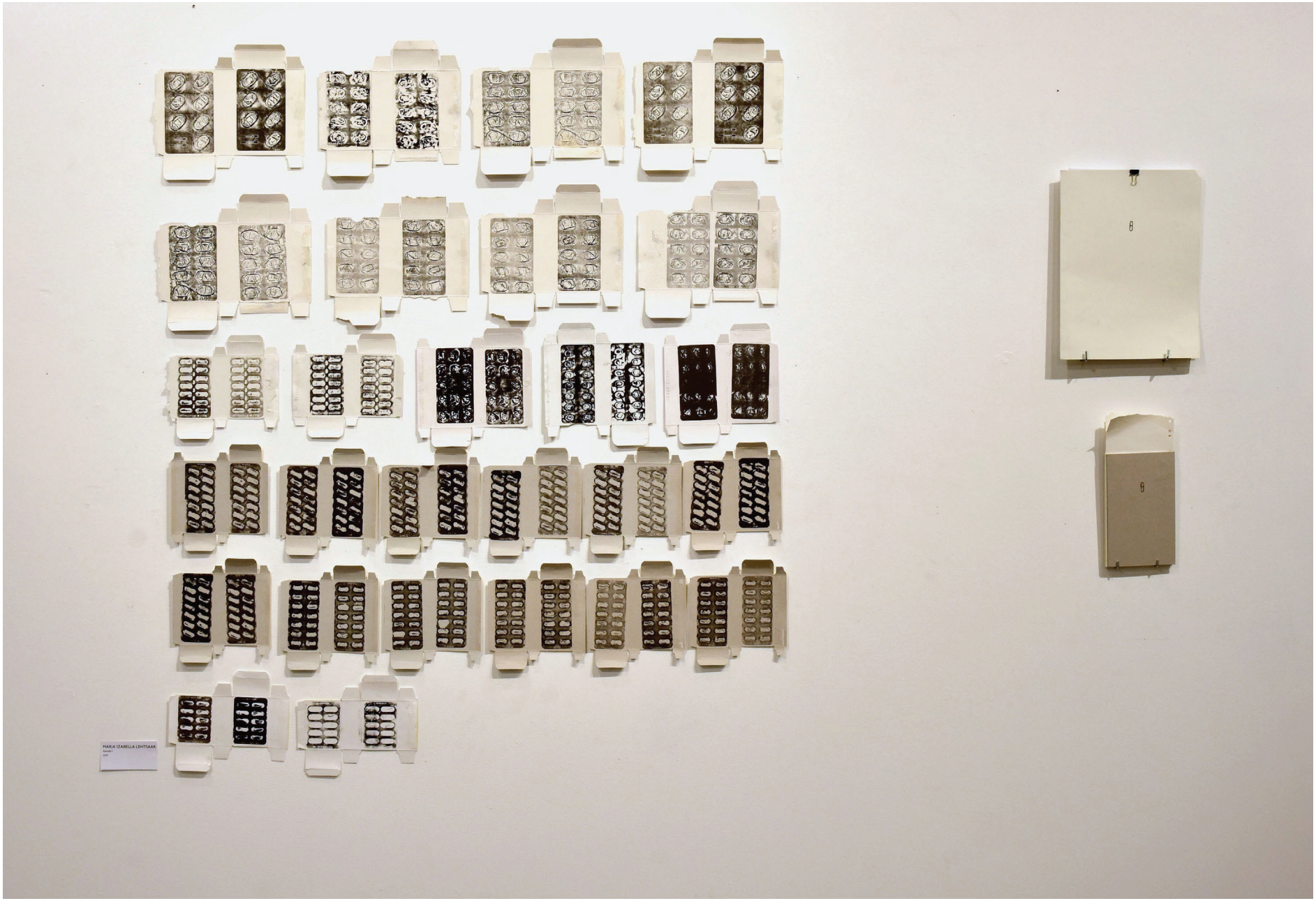

Episode 1.1. Vaade installatsioonile. 2019

Episode 1.1. Lähivõte installatsioonist. 2019

Episode 1.1. Kunstnikuraamat. 2019

Soundtrack K-le

2019
Digitrükk
11×16 cm
Juhendaja Lilli-Krõõt Repnau

„*Soundtrack* K-le” on visuaalne *playlist-zine*, kogum kaheteistkümnest kollaažist, millele vastava laulu leiab *zine*’i tagakaanelt.

Nagu pealkiri viitab, on *zine* pühendus K-le ehk Kraam projektiruumile. Enne selle sulgemist 2019. aasta lõpus korraldasid graafika kolmanda aasta tudengid seal näituse „Pehmed narratiivid”. Üks näitusel üleval olnud teostest ongi *zine*, mida külastajad endaga koju kaasa võisid võtta.

Laulud, mis on *playlist*’i valitud, loovad melanhoolse peomeeleolu. Kollaažid võivad olla mitmeti tõlgendatavad. Mõned neist peidavad endas sümboleid, teised avavad laulude tähendusi või räägivad nende esitajatest.

Soundtrack K-le. *Zine*'id Kraam projektiruumis. 2019

Lehekülg *zine*'ist *Soundrack* K-le. Kollaaž laulule Gorillaz – Andromeda. 2019

Lehekülg *zine*'ist *Soundrack* K-le. Kollaaž laulule A BeaconSchool – It's Late. 2019

I Woke Up With Your Name on My Lips

2018–2019
Siiditrükk tekstiilil ja kilel

Installatsioon koosneb kolmest padjast ja kileribast, millele on siiditrükis trükitud huulte ja herilaste motiivid. Patjadel on herilased ja huuled tervete motiividena, kilele on trükitud patjade trükkimisest määrdunud aluspaberi jäljend. Teos on inspireeritud elektromuusika artisti Axel Bomani loost „Purple Drank”.

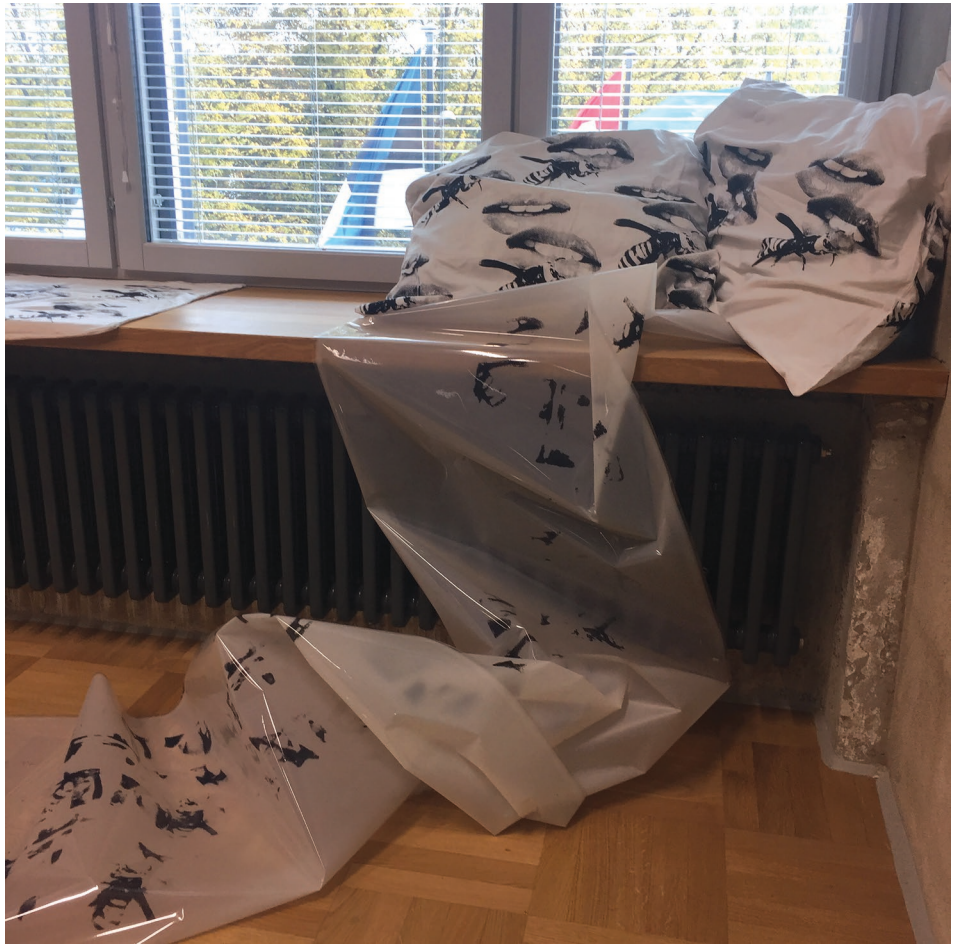

I woke up with your name on my lips. Installatsioon. 2019

I woke up with your name on my lips. Installatsioon. 2018

Puntras sõrmed

2019
Linoollõige, digitrükk, lipuraamat
28,6×31×1,8 cm
Juhendajad Eve Kask ja Lennart Mänd

„Puntras sõrmede” idee kujunes sellest, et ma pole Eestis kohanud ühtki LGBT+ luulekogu ning üleüldiselt tundub mulle, et eesti kirjanduses ja kultuuris ollakse veel endamisi kapis. Otsustasin keskenduda vaid naistevahelisele armastusele, sest ilukirjanduses ning meedias kujutatud naistevahelised suhted piirduvad tihti vaid lähedase sõprusega ning väldivad intiimseid emotsioone või on üle seksualiseeritud.

Loomingu kogumiseks palusin abi sõpradelt ja tuttavatelt ning ka Eesti LGBT ühingult, kes jagasid mu palvet omakorda edasi. Kokku jõudis see üleskutse ligikaudu 170 inimeseni, kellest minuga ühendust võttis kümmekond inimest.

Puntras sõrmed: armastuslood

2019
Linoollõige, digitrükk, kiirköide
26,8×43,2×1,3 cm
Juhendajad Eve Kask ja Lennart Mänd

Puntras sõrmed. Kunstnikuraamat. 2019

Puntras sõrmed. Kunstnikuraamat. 2019

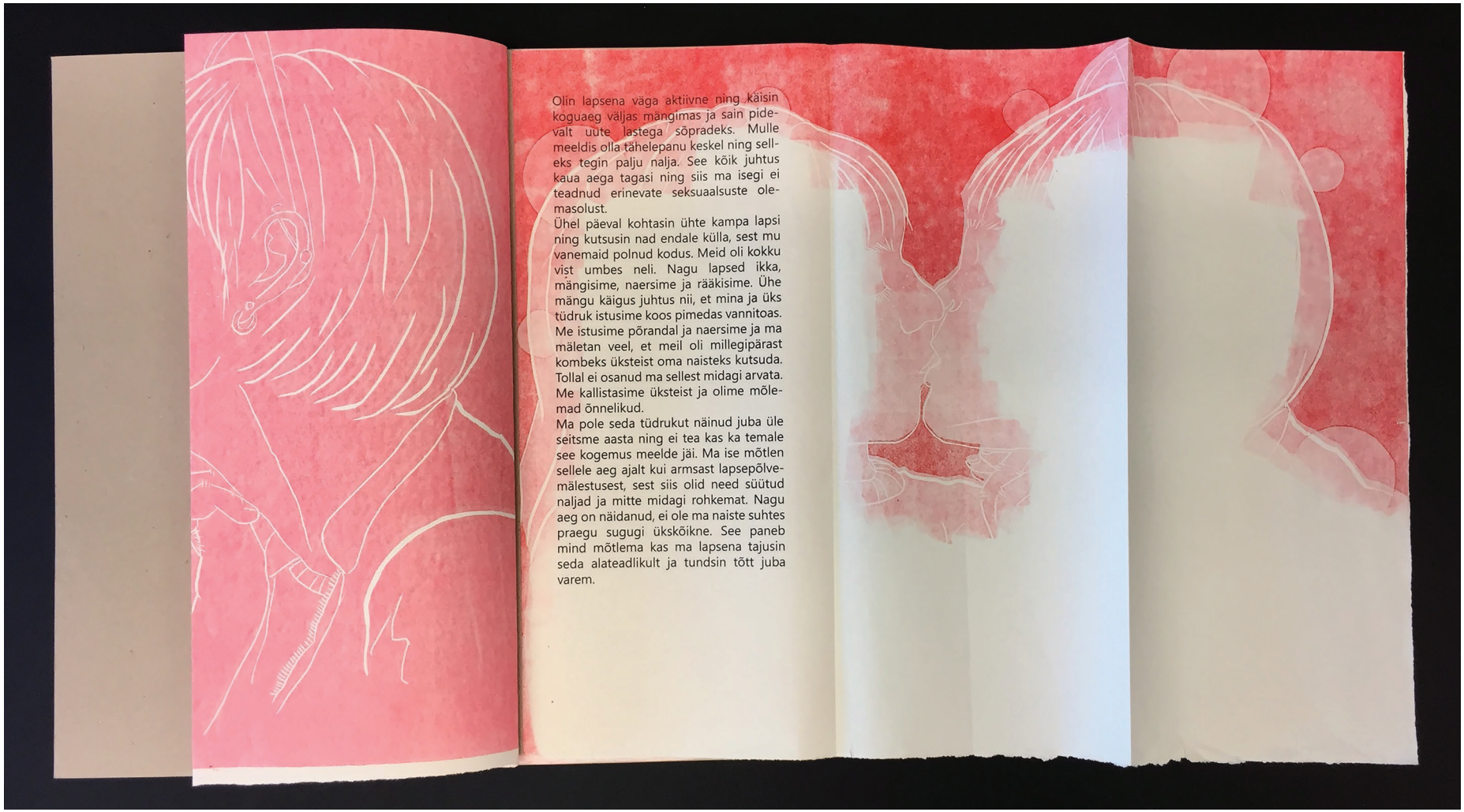

Olin lapsena väga aktiivne ning käisin koguaeg väljas mängimas ja sain pidevalt uute lastega sõpradeks. Mulle meeldis olla tähelepanu keskel ning selleks tegin palju nalja. See kõik juhtus kaua aega tagasi ning siis ma isegi ei teadnud erinevate seksuaalsuste olemasolust.

Ühel päeval kohtasin ühte kampa lapsi ning kutsusin nad endale külla, sest mu vanemaid polnud kodus. Meid oli kokku vist umbes neli. Nagu lapsed ikka, mängisime, naersime ja rääkisime. Ühe mängu käigus juhtus nii, et mina ja üks tüdruk istusime koos pimedas vannitoas. Me istusime põrandal ja naersime ja ma mäletan veel, et meil oli millegipärast kombeks üksteist oma naisteks kutsuda. Tollal ei osanud ma sellest midagi arvata. Me kallistasime üksteist ja olime mõlemad õnnelikud.

Ma pole seda tüdrukut näinud juba üle seitsme aasta ning ei tea kas ka temale see kogemus meelde jäi. Ma ise mõtlen sellele aeg ajalt kui armsast lapsepõlvemälestusest, sest siis olid need süütud naljad ja mitte midagi rohkemat. Nagu aeg on näidanud, ei ole ma naiste suhtes praegu sugugi ükskõikne. See paneb mind mõtlema kas ma lapsena tajusin seda alateadlikult ja tundsin tõtt juba varem.

Puntras sõrmed: armastuslood. Kunstnikuraamat. 2019

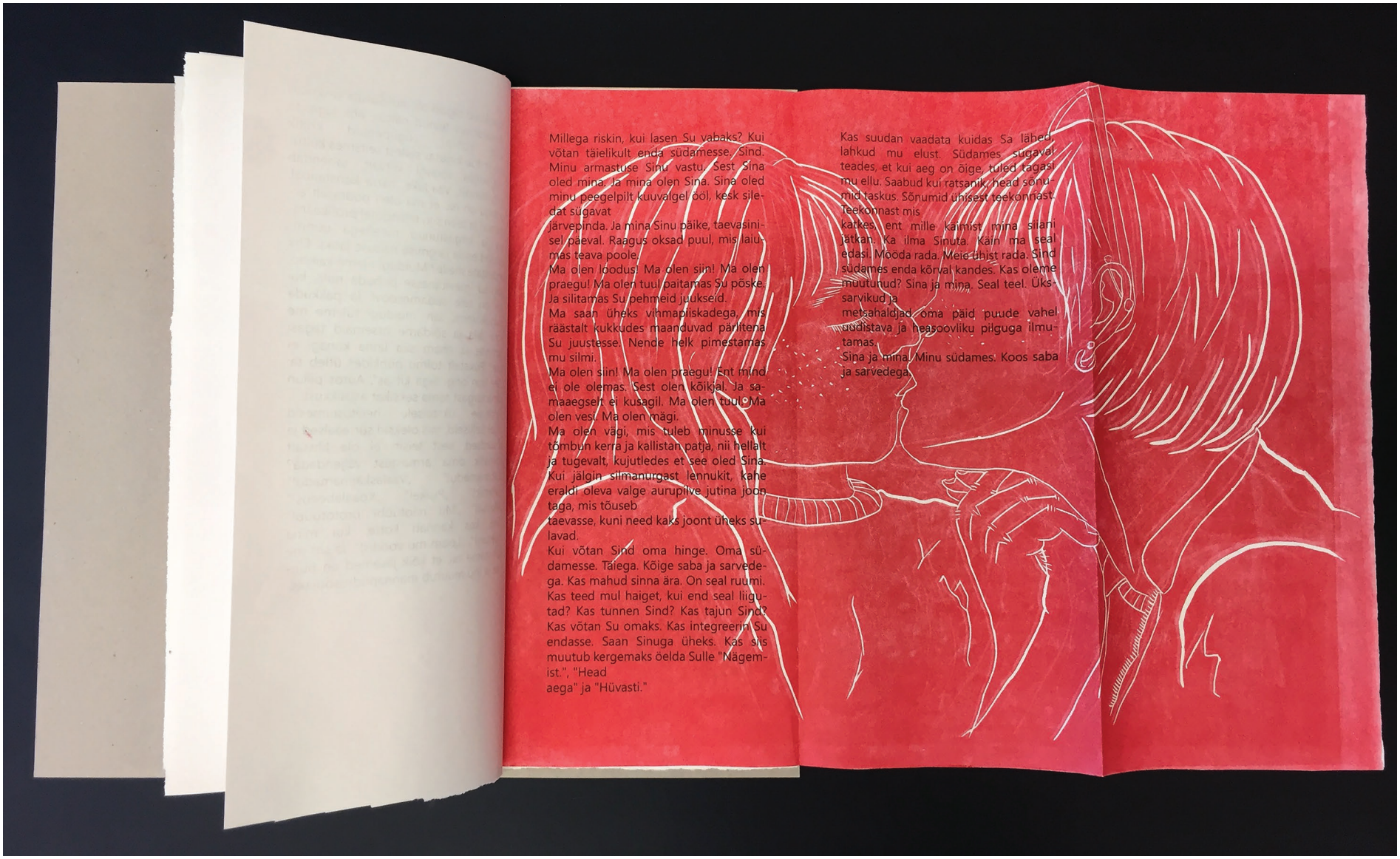

Millega riskin, kui lasen Su vabaks? Kui võtan täielikult enda südamesse. Sind. Minu armastuse Sinu vastu. Sest Sina oled mina. Ja mina olen Sina. Sina oled minu peegelpilt kuuvalgel ööl, kesk siledat sügavat
järvepinda. Ja mina Sinu päike, taevasinisel päeval. Raagus oksad puul, mis laiumas teava poole.
Ma olen loodus! Ma olen siin! Ma olen praegu! Ma olen tuul paitamas Su põske. Ja silitamas Su pehmeid juukseid.
Ma saan üheks vihmapiiskadega, mis räästalt kukkudes maanduvad pärlitena Su juustesse. Nende helk pimestamas mu silmi.
Ma olen siin! Ma olen praegu! Ent mind ei ole olemas. Sest olen kõikjal. Ja samaaegsest ei kusagil. Ma olen tuul. Ma olen vesi. Ma olen mägi.
Ma olen vägi, mis tuleb minusse kui tõmbun kerra ja kallistan patja, nii hellalt ja tugevalt, kujutledes et see oled Sina. Kui jälgin silmanurgast lennukit, kahe eraldi oleva valge aurupilve jutina joon taga, mis tõuseb
taevasse, kuni need kaks joont üheks sulavad.
Kui võtan Sind oma hinge. Oma südamesse. Täiega. Kõige saba ja sarvedega. Kas mahud sinna ära. On seal ruumi. Kas teed mul haiget, kui end seal liigutad? Kas tunnen Sind? Kas tajun Sind? Kas võtan Su omaks. Kas integreerin Su endasse. Saan Sinuga üheks. Kas sis muutub kergemaks öelda Sulle "Nägemist.", "Head
aega" ja "Hüvasti."

Kas suudan vaadata kuidas Sa lähed, lahkud mu elust. Südames sügavalt teades, et kui aeg on õige, tuled tagasi mu ellu. Saabud kui ratsanik, head sõnumid taskus. Sõnumid ühisest teekonnast. Teekonnast mis
kattes ent mille kaimist mina siiani jätkan. Ka ilma Sinuta. Käin ma seal edasi. Mööda rada. Meie ühist rada. Sind südames enda kõrval kandes. Kas oleme muutunud? Sina ja mina. Seal teel. Üksarvikud ja
metsahaldjad oma päid puude vahel rõõdistava ja heasoovliku pilguga ilmutamas.
Sina ja mina. Minu südames. Koos saba ja sarvedega.

Puntras sõrmed: armastuslood. Kunstnikuraamat. 2019

Ta kõnetab sind isiklikult (patused ja pühakud)

2019
Digitrükk
50×50 cm
Juhendaja Paul Kuimet

Teoses on kasutatud kolme Tristan Manni fotot seeriast „Etüüdid ühiselamu kuivatusruumis” (1988) ning olen lähtunud apropriatsioonilise kunsti töövõtetest. Alustasin Manni fotode detailideks lahti võtmisest, et aru saada, keda ta on kujutanud. Uurisin kõikide fotodel leiduvate detailide seoseid kristliku sümboolikaga. Leidudest panin kokku kolm profiili ning sidusin need *queer*-kultuuriga.

Selleks, et fotodest oma teosed teha, lõin narratiivi, milles on nii kristlikku sümboolikat kui stigma *queer*-kultuuri vastu. Need kaks näiliselt vastandlikku teemat on kokku sobitatud kolmanda teema – lillede keelega.

Ta kõnetab sind isiklikult (patused ja pühakud). Kollaaž seeriast. 2019

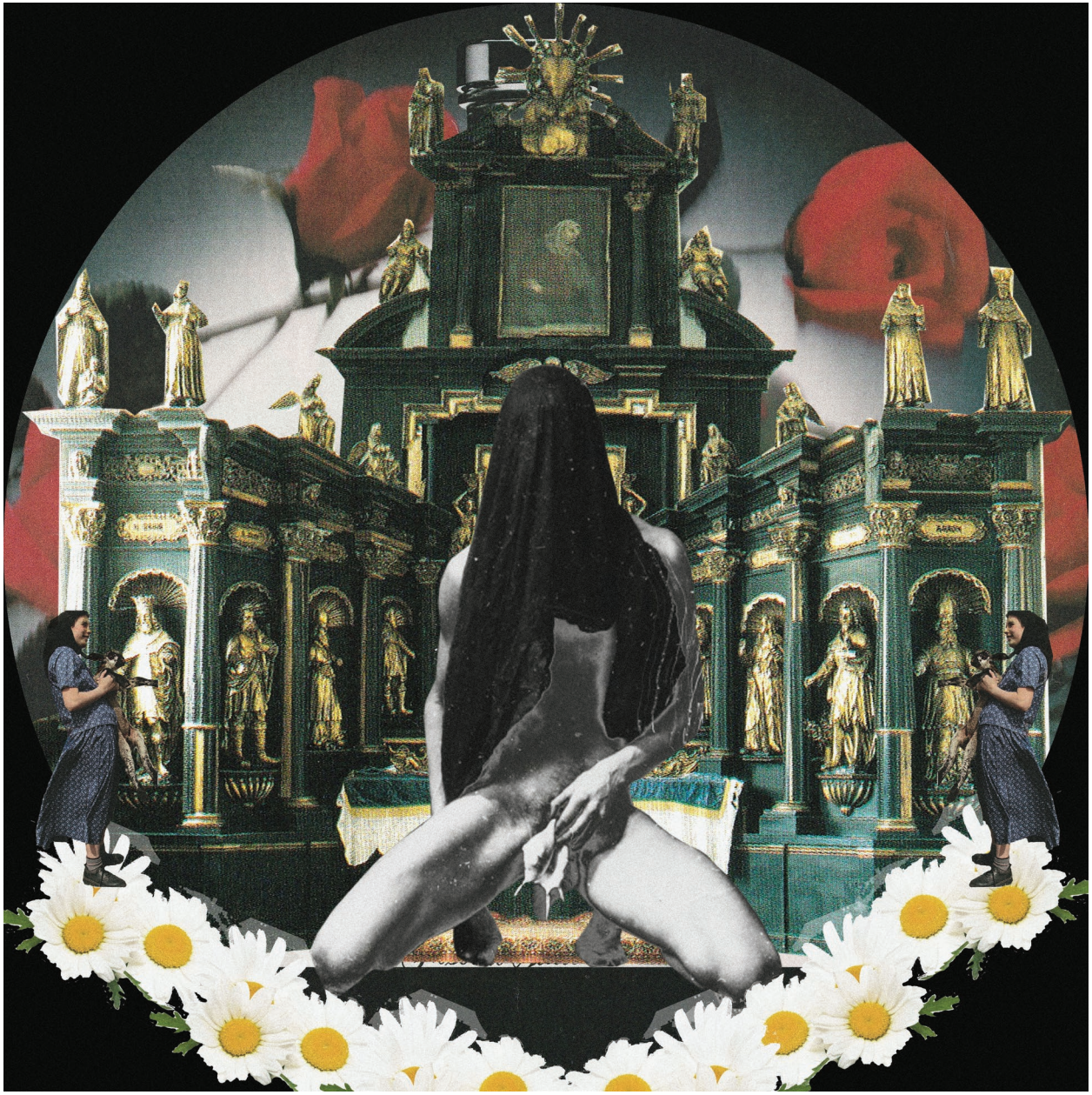

Ta kõnetab sind isiklikult (patused ja pühakud). Kollaaž seeriast. 2019

Ta kõnetab sind isiklikult (patused ja pühakud). Kollaaž seeriast. 2019

Vagun

2019
Puulõige
50×140 cm
Juhendaja Tõnis Saadoja

Leidsin inspiratsiooni Saksa impressionistlikest puulõigetest, täpsemalt portreedest. Need on väga robustsed, neis oleks justkui midagi äratuntavat. Hommikuti kooli sõites visandasin kaasreisijatest portreesid ning valisin välja kolm, keda puusse lõigata. Nr 2 tramm, millega ma tavaliselt sõidan, on 14 meetrit pikk. See on erkpunane ja kui väga palju ringi ei vaata, tunduvad kõik reisijad olevat osa ühetaolisest hallist massist.

Et hommikust trammisõitu visualiseerida, trükkisin 14 meetrit pikale riisipaberile kolm puulõikes portreed erinevates halli toonides kordustena üksteise peale ja kõrvale.

„Vagun” oleks justkui hägune vaade mööda sõitva trammi aknast sisse. On näha, et tramm on ääreni täis ja vist ei saa jälle istuda. Päris täpselt ei saa aru, kes seal kõik koos sõidavad. Kõigil on mornid ilmed ees.

Vagun. Installatsioon. 2019

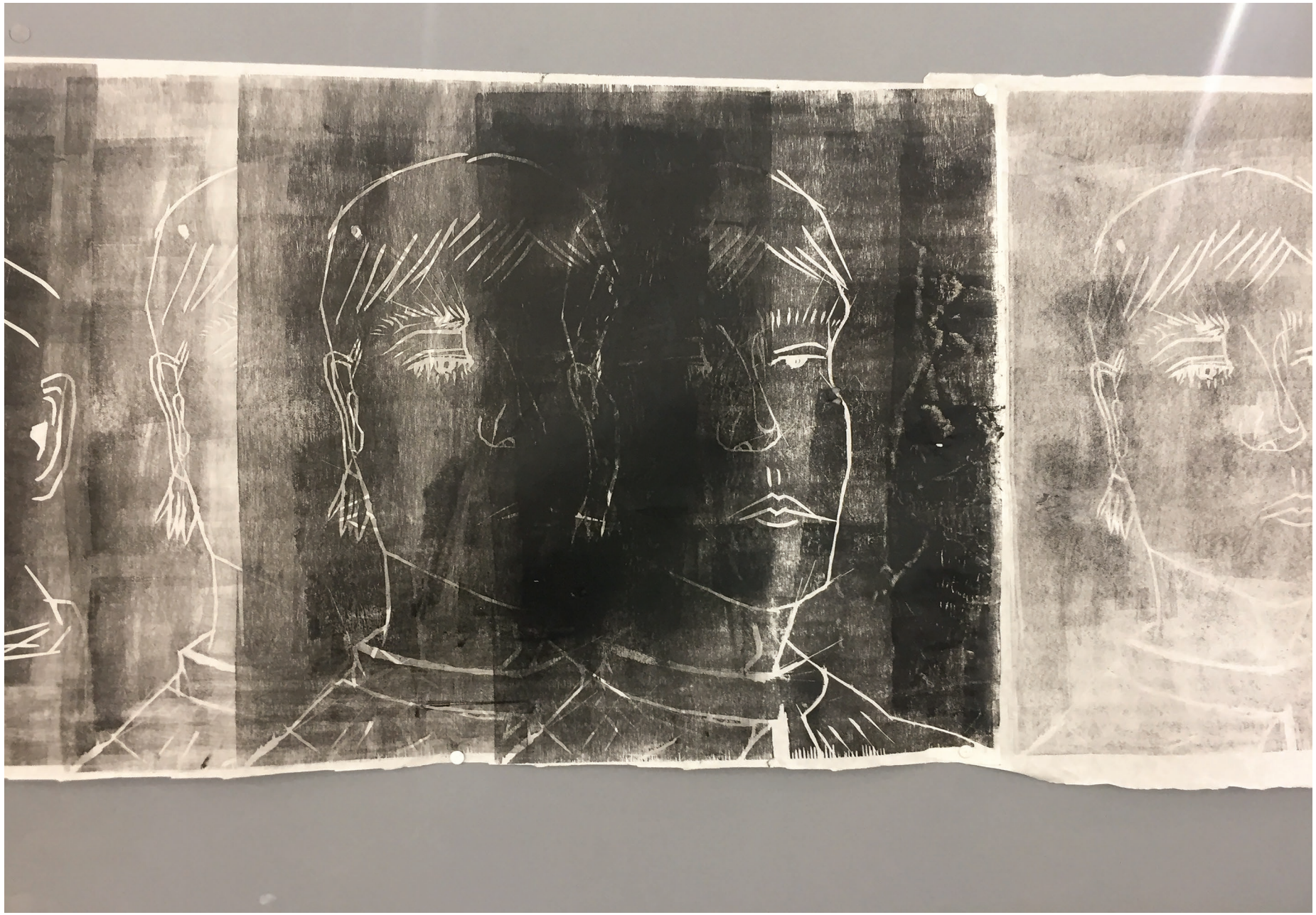

Vagun. Detail. 2019

Hiroshima

2018
Kõrgtrükk, sügavtrükk
23,7×21,5×0,5 cm
Juhendaja Oliver Laas

John Hersey raamatut „Hiroshima” illustreeriv köide võtab kokku kuue raamatu aineks oleva linnaelaniku tuumakatastroofi-aegsed mälestused. Kaardistasin Hersey raamatus tegutsevate inimeste trajektoore hävinenud linnas plahvatuse momendist katastroofi vaibumiseni. Läbi riisipaberi kumab praeguse Hiroshima kaart, millelt võib näha nii plahvatuse raadiust kui kuue linnaelaniku teekonda.

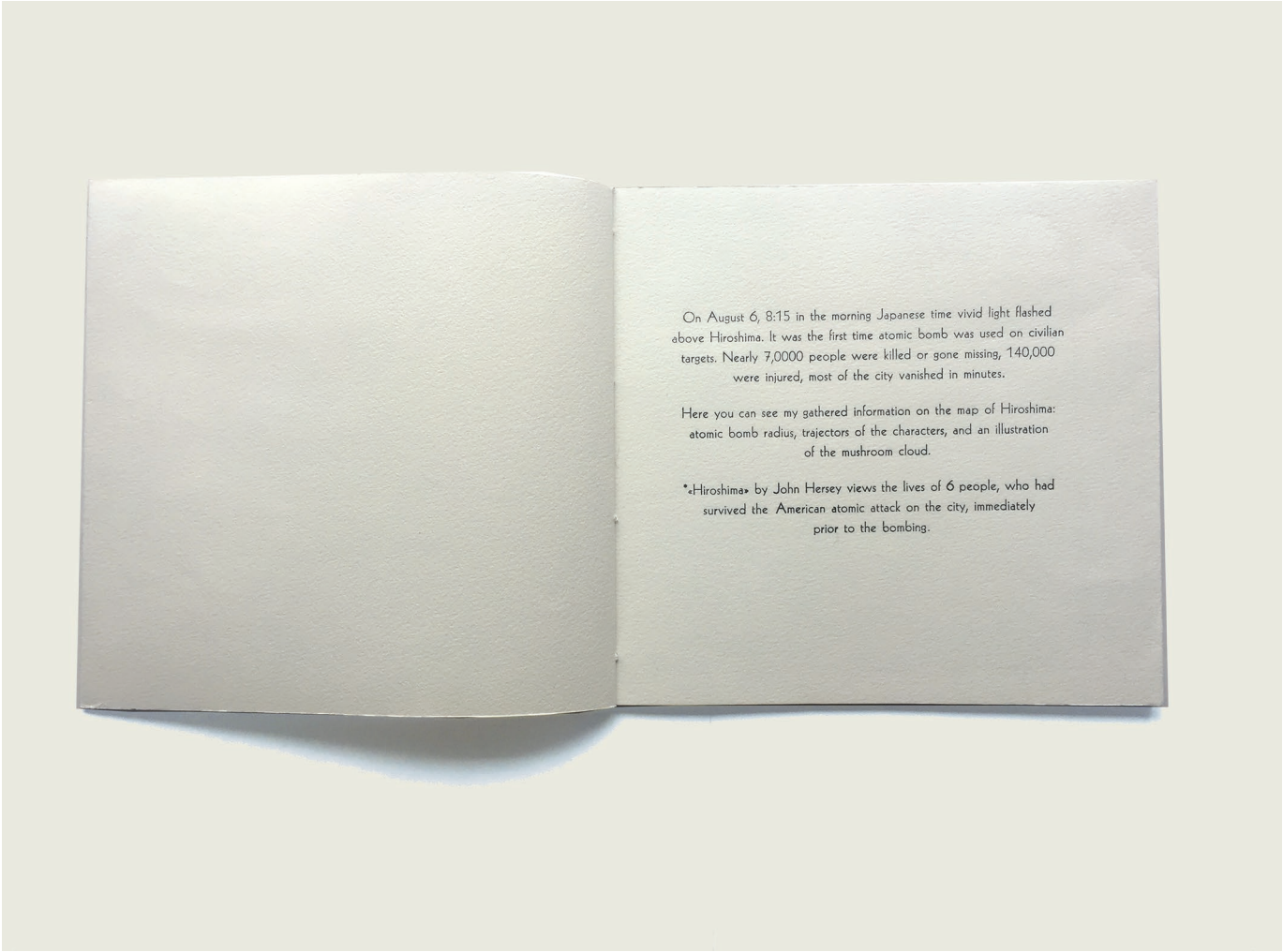

On August 6, 8:15 in the morning Japanese time vivid light flashed above Hiroshima. It was the first time atomic bomb was used on civilian targets. Nearly 7,0000 people were killed or gone missing, 140,000 were injured, most of the city vanished in minutes.

Here you can see my gathered information on the map of Hiroshima: atomic bomb radius, trajectors of the characters, and an illustration of the mushroom cloud.

*«Hiroshima» by John Hersey views the lives of 6 people, who had survived the American atomic attack on the city, immediately prior to the bombing.

Hiroshima. Raamatu sissejuhatus. 2019

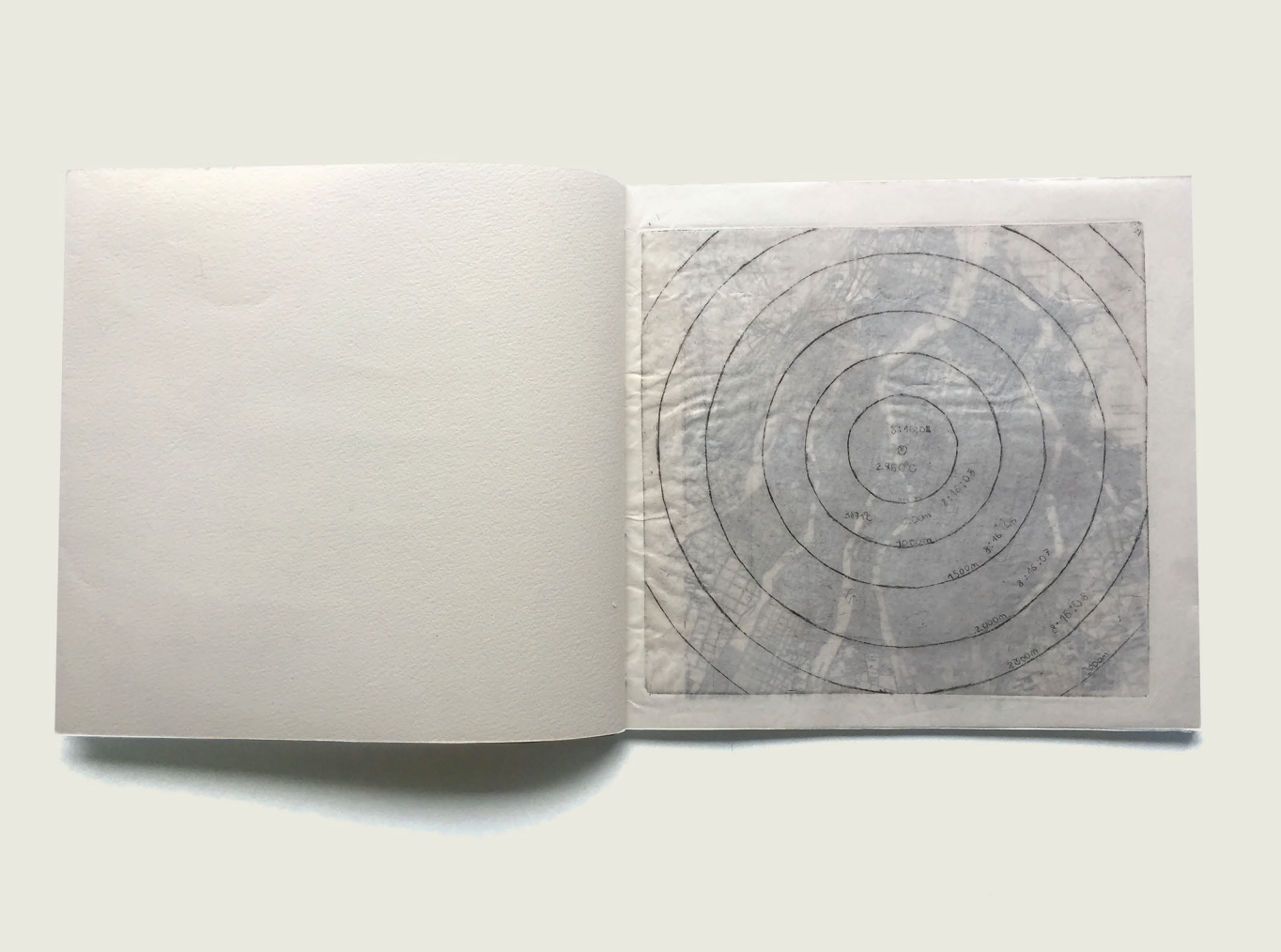

Hiroshima. Tuumaplahvatuse raadius. 2019

Honey

2017
Litograafia polüesterplaadilt
23×29 cm
Juhendaja Maria Erikson

„Honey” on litograafiatehnikas polüesterplaadilt trükitud kollaažiseeria. Kollaaž kujutab mälestusi ja igatsust läbi lillede keele ja trükivärvi tuhmuse.

Honey. Tõmmised seeriast. 2017